

Afdeling Groningen

Oktober / november 2024

Inleiding, uitgesproken tijdens de ledenmiddag van woensdag 9 oktober

Maandag was het een jaar geleden dat Hamas een grote groep mensen in hun slaap overviel. Velen werden gedood en velen werden gegijzeld. De wereld was verbijsterd, in shock.

De reactie van de regering in Israël is van een oudtestamentische omvang, Gaza werd letterlijk plat gebombardeerd.

Nu, één jaar later is het conflict uitgebreid tot een groot deel van het Midden-Oosten. Regeringen buitelen over elkaar heen om de ene partij, dan weer de andere te veroordelen.

Maar ons mededogen gaat uit naar al die getroffen burgers, vrouwen, kinderen en mannen. Mensen, die niet weten waar ze heen moeten vluchten. Zelfs ziekenhuizen en scholen zijn geen veilige plaatsen meer. Er is gebrek aan alles.

En wat doet het in onze westerse wereld? Veel mensen zijn vooral begaan met het lot van de Palestijnen. Demonstraties zijn aan de orde van de dag. Bezettingen van universiteiten. Op hoge toon wordt er geëist dat de universiteiten hun banden verbreken met universiteiten in Israël. Maar bleef het daar maar bij. Helaas zijn er ook mensen die in deze protestacties aanleiding zien om tot vernielingen over te gaan. Om in gevecht te gaan met de politiemensen die moeten proberen de orde te handhaven.

Ik weet niet wat het met u doet. Ik weet wel dat ik me afkeer van steeds die nieuwe nieuwsberichten over bombardementen, en over onlusten overal in de westerse wereld. En dan heb ik het nog niet eens

Vervolg pagina 2

over Poetin die aan de andere kant van Europa aan de deur rammelt. Misschien is het struisvogelpolitiek, ik weet het. Maar ik word zo moe van al die ellende die via de tv mijn huiskamer binnenkomt. Bij de voorbereiding van de ledenmiddag vond ik een passend gebed van dominee André van der Graaf:

God van Abraham, Isaak en Jakob,
zie ons aarzelen.

We weten ons onopgeefbaar verbonden met Israël.

Het is familie.

Onze oudste broer. U legde die band.

We ervaren deze echter ook als knap ingewikkeld.

We zien een onontwarbare kluwen van politieke en theologische draden.

We willen graag bidden voor Israël, maar ook voor de Palestijnen in Gaza. En de inwoners van Beiroet, zij worden nu ook meegetrokken.

Maar wat zouden we bidden? En voor wie en hoe?

Kiezen wij voor een kant? En aan welke kant gaan wij dan staan?

Wat moeten we vinden en waarvoor kunnen we danken?

Zie ons aarzelen.

We danken dat we niet geroepen zijn

om van alles op te lossen, maar om eerst en vooral te bidden.

De bijzondere band te belijden,

en ondertussen de zaak van Israël

in uw handen te weten.

Denk aan uw volk Israël.

Vervul uw beloften.

Laat het spoedig vrede zijn, niet alleen in Jeruzalem,
maar overal in de wereld.

Hoor en verhoor ons gebed,

door Jezus Christus, onze Heer,

Amen

Sylvia Oosterhuis

Programma 2e helft 2024 ANBO-PCOB

Het programma voor de ledenmiddagen in 2024 zal vooral in het teken van gezond en vitaal ouder worden staan.

Woensdag 13 november 2024

Spreker : Mathieu de Greef

Onderwerp: Belang van bewegen vervolg van 14 februari 2024

Deze lezing vindt plaats in de :
**Mennozaal van de Doopsgezinde Gemeente aan de
Boteringstraat 33 te Groningen**

Aanvang: **14:30** uur

Entree € 2,00 (2x koffie en/of thee)

Voor info Sylvia Oosterhuis 050-3643620

Woensdag 18 december 2024

Kerstviering m.m.v. Chris Fictoor

**In de Kerkzaal van de Doopsgezinde Gemeente aan de Oude
Boteringstraat 33 te Groningen**

Aanvang: **14:30** uur

Van de ledenadministratie

Nieuwe leden:

De heer en mevrouw Rink

Berkenlaan 82

Wij heten U van harte welkom bij onze afdeling en hopen dat u zich spoedig thuis zult voelen

---

Wist je dat?

In de traditie van het ballet krijgen de dansers een naam aan de hand van hun geslacht.

Een man is een danser en een danseuse is een vrouw.

Ballerina (Italiaans voor "vrouwelijke danser") is de titel die gebruikt wordt voor een voornamelijk professionele balletdanseres, het mannelijke equivalent hiervan is **ballerino**.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/w>

Voor ledenadministratie: secretariaat ANBO-PCOB afd. Groningen.
 groningen@pcob50plus.nl

Voor vragen m.b.t. Magazine/Nieuwsbrief kunt u contact opnemen met:

Bezorging

C.A. Verdam, Multatulistraat 3, 9721 NE Groningen

Tel. 06-14212102 email: mattyandries.verdam@gmail.com

Samenstelling

A.F. Horenberg, Berkenlaan 162, 9741 JT Groningen

Tel. 050-5717800 email: [groningen@pcob50plus.nl](mailto: groningen@pcob50plus.nl)

Het volgende nummer verschijnt 4 december 2024

Graag kopij inleveren uiterlijk: **25 november 2024**

groningen@pcob50plus.nl of Berkenlaan 162

Verjaardagen november 2024

Naam

Datum

Mw. E.N. Felten-Tan	1 november
Dhr. A.K. Haan	2 november
Mw. K. Rasker - Smit	3 november
Mw. G. v.d. Velde	4 november
Mw. J.A. van Wilgen - Offereins	4 november
Dhr. W.R. Bussemaker	7 november
Mw. H.A. Scheper-Haisma	7 november
Dhr. J. van der Molen	9 november
Mw. B. Boonstra - Arnold	13 november
Dhr. W.J. Nauta	13 november
Mw. K.J. Sijbolts-de Poel	13 november
Dhr. M. Postema	14 november
Dhr. I.J. Westerdijk	14 november
Mw. G. Flikkema	15 november
Mw. J. Nauta	15 november
Dhr. K. Staal	16 november
Dhr. H.H. Wiekens	16 november
Dhr. R. Rink	17 november
Mw. J.G. Smit	17 november
Mw. G. van der Meulen	21 november
Dhr. R. Feenstra	23 november
Mw. L. van de Meulen-Alkema	24 november
Mw. S.D. Oosterhuis	24 november
Mw. M.A.M. Verdam - Rietema	27 november

Hiep Hiep
Hoera!

Beknopt verslag van de ledenbijeenkomst van de PCOB afdeling Groningen op woensdag, 11 september 2024 in de Mennozaal van de Doopsgezinde kerk aan de Oude Boteringestraat 33 te Groningen.

OPENING

De voorzitter, Sylvia Oosterhuis, heet de aanwezigen van harte welkom op deze eerste ledenbijeenkomst in het nieuwe seizoen 2024-2025.

Haar bemoediging heeft de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan (Lucas 10 : 25-38) ten grondslag. “Doet u dan voortaan net zo.” Waarom lijken wij, Christenen, kerkmensen, zo vaak op die priester en op die Leviet. Waarom ben ik belangrijker dan die ander, terwijl de Ander om ons te redden de dood in ging. Laten wij allen proberen om op Hem te gaan lijken en onze medemens gaan respecteren.

Ik heb in de afgelopen maanden opnieuw geleerd dat het goed is om naar God te blijven luisteren. Om al Zijn tekens te verstaan –en zelf kijk ik dan ook en vooral naar Zijn Schepping. Om me heen zie ik natuurlijk ook de ellende, de oorlogen. Maar die zijn niet door Hem gewild, God keurt dat niet goed. Mensen hebben een vrije wil gekregen en die gebruiken ze helaas ook hiervoor.

Veel mensen stellen steeds de vraag waarom God alle ellende toestaat of vragen waarom hen juist ellende moest overkomen, maar beseffen niet dat wij met zijn allen het zelf veroorzaken. Kijk eens naar de intolerantie die mensen ondervinden die niet aan de norm zouden voldoen. Maar wat is de norm? God heeft alle mensen gelijk geschapen en als ze dingen willen die in Gods ogen een gruwel zouden kunnen zijn, dan is dat hun verantwoordelijkheid. Wij zijn geen rechters, het is niet aan ons de maat te nemen en hen te veroordelen of zelfs erger.

Niet voor niets wordt in de Bijbel gezegd: Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen.

Open ogen en open oren helpen in de omgang met elkaar. Goed naar elkaar luisteren en respectvol met elkaar omgaan. Niet alleen op jezelf gericht zijn maar blijven opletten: zijn er mensen om me heen die iets nodig hebben? Als christen ben je niet alleen met jezelf bezig, je hebt ook de zorg voor mensen die het minder hebben. Voor mij is de kern van wat God ons te zeggen heeft: in liefde met elkaar omgaan.

De gelijkenis van de werkers in de wijngaard waarover we in Matteüs 20: regel lezen, die gelijkenis gaat in tegen alle menselijke verwachtingen. Jezus vertelt over een landheer die er meerdere keren per dag op uit trekt om arbeiders te werven voor het werk in zijn wijngaard. Als de lange werkdag ten slotte afgelopen is, wordt het loon uitbetaald. En dan blijken alle arbeiders – of ze nu de hele dag of slechts één uur gewerkt hebben – hetzelfde loon te ontvangen. De arbeiders die de hele dag gewerkt hebben, vinden dat onrechtvaardig. Begrijpelijk, toch?

Jezus lijkt de verhoudingen op zijn kop te zetten, maar niets is minder waar.

De manier waarop Jezus de verhoudingen op zijn kop zet is heel bevrijdend. Allereerst omdat de gelijkenis ons vertelt: of je nu eerder of later aanhaakt, voor God ben je niet meer of minder. Ook als je je leven tot dan toe nutteloos hebt doorgebracht, door niemand bent gezien, niets hebt betekend: je bent ook in het allerlaatste uur welkom bij het werk in de wijngaard. Sterker nog: de landheer is steeds weer op zoek naar nieuwe arbeiders. Ik hoor daarin: je moet je weliswaar zelf beschikbaar stellen, maar het diepe geheim is dat God jou vindt – en niet andersom. En dat Hij jou gebruiken kan.

Wat ook bevrijdend is: dat de arbeiders allemaal hetzelfde loon ontvangen. Wij denken in termen van bezit, van verdienen, van recht hebben op, van loon naar werken. Maar deze gelijkenis gaat over gezien worden, mee mogen doen, mogen ontvangen – de ander net zo veel als jij. Bij God krijgt iedereen een rechtvaardig loon, of je nu lang of kort gewerkt hebt. De laatste vraag van de landheer stelt ons op scherp: Ben je jaloers omdat ik goed ben? Kun je de ander zien als mens die net als jij door God gezien wordt en net zo goed een rechtvaardig en genadig loon mag ontvangen?

Uit deze en andere gelijkenissen die Jezus vertelt, blijkt hoe haaks Gods werkelijkheid staat op die van ons. De verhalen laten ons iets proeven van hoe het is om te leven als werkers in Gods wijngaard. Jezus' woorden roepen ons op om hier en nu open te staan voor de bevrijdende dynamiek van Gods koninkrijk. Het is een uitdaging om ons niet te laten bepalen door onze regels van voor wat hoort wat, maar door het goede dat God ons wil geven, aan iedereen.

Heer, wijs mij uw weg en leid mij als een kind
dat heel de levensweg slechts in U richting vindt.

Als mij de moed ontbreekt om door te gaan,
troost mij dan liefdevol en moedig mij weer aan.

Heer, leer mij Uw weg, die zuiver is en goed.

Uw woord is onderweg als een lamp voor mijn voet.

Als mij het zicht ontbreekt, het donker is,
leid mij dan op Uw weg, de weg die eeuwig is.

Heer, leer mij Uw wil aanvaarden als een kind
dat blindelings en stil U vertrouwt en vrede vindt.

Als mij de wil ontbreekt Uw weg te gaan,
spreek door uw Woord en Geest mijn hart en leven aan.

Heer toon mij uw plan; maak door uw Geest bekend
hoe ik U dienen kan en waarheen U mij zendt.

Als ik de weg niet weet, de hoop opgeef,
toon mij dat Christus heel mijn weg gelopen heeft.

En laat me beseffen dat ik werd gedragen
op het zwaarste deel van mijn pad in antwoord op mijn vragen;
U was er, juist toen ik U nodig had.

Al hetgeen ik zojuist gezegd heb, al hetgeen verwoord is in ons gebed van daarnet, was ook van toepassing op Anneke Bos. Lid van ons bestuur gedurende meer dan 20 jaar, altijd werkend vanuit een positief geloof, hoe zwaar haar eigen weg ook was. We hebben in maart afscheid genomen van haar als bestuurslid, wel in de hoop dat we haar weer zouden ontmoeten op een ledenmiddag als vandaag. Helaas mocht het niet zo zijn en heeft God zijn kind thuisgehaald. We wensen alle mensen die haar na stonden veel kracht om het verlies te dragen en Gods nabijheid.

In een moment van stilte gedenken wij Anneke.

Daarna gaat Sylvia ons voor in gebed. Onder de muzikale leiding van Berend Dijkmeier zingen wij Gezang 44 : 1,2 en 3.

Het thema voor deze middag is Digitale veiligheid en ouderen. Sylvia verwelkomt Joos Vogel, vrijwilligster van SeniorWeb Haren. Deze afspraak is op een heel laat tijdstip gemaakt, maar Joos -speciaal terug gekomen van vakantie- is bereid gevonden om met ons in gesprek te gaan

DIGITALE VEILIGHEID EN OUDEREN

Wat is digitale veiligheid.

Digitale veiligheid gaat over het beschermen van mensen en organisaties tegen dreiging binnen een online omgeving. Dat kan de dreiging zijn van cybercrime (digitale criminaliteit), maar ook de dreiging door onvoldoende beveiliging van genetwerkte systemen (hardware, software en data).

Hoe herken je een “fout” bericht?

- Een bank belt je NOOIT over geldzaken.
- Er is altijd haast mee en je krijgt geen bedenktijd.
- Ze willen heel graag meekijken in jouw computer, laptop of tablet.
- Noteer altijd het telefoonnummer.
- Doe altijd aangifte bij de Politie.

Wat te doen als je er toch bent ingetrapt?

- Direct de betaalpas blokkeren bij je bank.
- De bank informeren.
- Wachtwoorden wijzigen.
- Aangifte doen bij de Politie.
- Praat er over en schaam je niet. Je bent niet de enige die de fout is ingegaan.

Wat is er tegen identiteit fraude te doen?

- Gebruik “sterke” wachtwoorden.
- Niet dezelfde wachtwoorden gebruiken op alle sites.
- Twee-staps verificatie door SMS of vingerafdruk.
- Steeds de computer updaten.
- Altijd de Politie informeren.

Nog een paar aandachtspunten.

- Geef nooit uw persoonlijke gegevens af, ook geen telefoonnummer.
- Wees voorzichtig met het plaatsen van foto's op facebook e.d.,er wordt vaak misbruik van gemaakt.
- Vertrouw niemand.
- Neem voor vragen eens contact op met SeniorenWeb Groningen.

Het is voor mij onmogelijk om een goede weergave te maken van dat wat Joos ons heeft verteld en van de reacties uit de zaal.

TENSLOTTE

Sylvia bedankt Joos voor haar presentatie en overhandigt haar een ca-deaubon.

We sluiten deze leerzame middag af met het zingen van Gezang 291 : 1 en 2.

Daarna gaat Sylvia voor in dankgebed.

De voorzitter wenst ons welthuis en tot ziens op de volgende ledenbijeenkomsten.

De volgende ledenbijeenkomst is op **woensdag, 9 oktober 2024** om 14:30 uur in de Mennozaal. Spreekster is dan Marieke Klement. Zij zal ons het een en ander vertellen over Nedmag en het belang van magnesium.

De daarna volgende ledenbijeenkomst is op **woensdag, 13 november 2024** om 14:30 uur in de Mennozaal. Spreker is dan een oude bekende, nl. Mathieu de Greef met als onderwerp: “Belang van bewegen, deel II. Als u deel I hebt bijgewoond, wilt u deel II natuurlijk niet missen. Voor u die deel I heeft gemist, is deel II dubbel interessant.

Bert M. Tobi

University of Karueein, Marokko

Ook gespeld als ‘Al-Qarawiyin’ of ‘Quaraouiyine’. De universiteit in Fez, Marokko, stamt uit 859 na Christus en is daarmee de oudste universiteit ter wereld. Hij zou zijn opgericht door de geleerde en rijke koopmansdochter Fatima al-Fihri. Zij was gelovig, en besloot de erfenis van haar vader te steken in de bouw van een grote moskee. Om de moskee heen kwamen lesgebouwen, of ‘madrassas’, waar vooral de leer van de Koran werd onderwezen. De madrassas vormden later de basis voor de universiteit, waar ook Arabische literatuur en rechten gestudeerd kon worden. Daarnaast vind je er een van de oudste bibliotheken ter wereld.

Bron: <https://www.quest.nl/maatschappij/geschiedenis/a25466647/oudste-universiteiten/>

Het Genesis Dieet (133) (okt. nov. '24) (herh. 37, 38)

Dr. Gordon Tessler heeft veel onderzoek gedaan naar Gods instructies over onze voeding, en beschrijft de resultaten hiervan in zijn boek: "Het Genesis Dieet". Het is de rode draad van deze artikelenserie, beginnende bij Genesis 1:29.

Olijfolie heeft veel voordelen voor onze gezondheid. Culturen waar men veel van deze olie gebruikt, hebben minder last van **hartziekten**. Deze olie is rijk aan essentiële vetzuren zoals linolzuur, en verschaft zowel de bouwstoffen die nodig zijn voor gezonde klieren en hormonen alsook een aanzienlijke hoeveelheid **vitamine E**.

Olijfolie bevat het hoogste percentage enkelvoudig onverzadigde vetzuren en hoeft niet in de koelkast bewaard te worden.

Olijfolie kan heel goed gebruikt worden voor het **braden** en **bakken** bij hoge temperaturen en roerbakken.

Wat betekent bij olijfolie eigenlijk: '**extra vierge**' of '**extra virgin**'?

Na het plukken van de olijven worden deze door een hydraulische pers uitgeperst, dit is dan koud geperste olijfolie.

Deze eerste persing wordt '**extra vierge**' genoemd. Om één lepel olijfolie te maken, worden zo'n 40 olijven geperst. 'Zuivere olijfolie' betekent een tweede, derde of vierde persing van dezelfde olijfpasta. Extra vierge olie is het meest voedzame, maar heeft de **sterkste smaak**.

Deze olie is een geschenk van God, en de beste olie om uw salades, soepen en gekookte groenten af te maken, voor het roerbakken en voor sauzen. Er is een Italiaanse legende: "*Op een dag besloten de bomen een koning te kiezen. Na veel overleg en geharrewar kozen ze de **olijfboom**. De olijfboom bedankte voor deze eer en zei: 'De taak die God me heeft gegeven – het welzijn van de mensheid – betekent heel veel voor me. Ik wil daarom niet afgeleid worden door de verplichtingen van het regeren'*".

De **Amandel**: De Koning van de noten.

Alle rauwe, ongezouten, noten bevatten veel volledige eiwitten, cholesterolvrije vetzuren, vezels, vitamines en mineralen: maar de **Amandel** is de **Koning**.

Zij bevatten een grote hoeveelheid calcium, magnesium, kalium, vitamine B, vitamine C en E, alsmede plantaardige eiwitten.

Hierover graag tot een volgende keer!

>>> *Deze afleveringen zijn, met schriftelijke toestemming van de uitgever, samengesteld en bewerkt door >>>*

Arend Schoenmaker

Dit is de bizarre reden waarom wortels oranje zijn
Waarom zijn wortels oranje?’ lijkt een vraag in de categorie
“Waarom zijn de bananen krom?” Een vraag waarop je het ant-
woord beter kunt vinden in de biologie dan in de geschiedenis. Dat
is in dit geval echter niet zo.

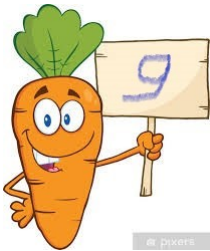
Of, nou ja

Er is een biologische reden dat worteltjes oranje zijn. Vóór de zeven-
tiende eeuw hadden wortels namelijk allerlei verschillende kleuren,
van paars tot wit. In de zeventiende eeuw werd de oranje wortel ont-
dekt.

Deze wortel is oranje doordat er **extra veel bèta-caroteen** inzit, je
weet wel, de stof waardoor je goed in het donker gaat zien. Dat von-
den ze in de zeventiende eeuw nog niet zo interessant, maar deze wor-
tel was lekker zoet en had natuurlijk **een interessante kleur**.

Een interessante kleur?

Ja, een **politiek interessante kleur**. In de zestiende eeuw begonnen de
Nederlandsen een opstand tegen Spanje, wat toentertijd de overheerser
was. Deze opstand werd geleid door een zekere Wil-
lem van Oranje.

Deze oorlog duurde wel tachtig jaar, maar in 1648
schopten de Nederlandse opstandelingen de Spanjaar-
den het land uit en kwamen de Oranjes aan de macht.

In de zeventiende eeuw keek je niet naar popsterren en
de Kardashians voor de nieuwste trends, maar naar de
adel en daar kon de belangrijkste adel in de Nederlanden: de familie
van Oranje wel wat mee.

Frederik Hendrik, de zoon van Willem van Oranje en zijn vrouw
Amalia van Solms hadden namelijk besloten dat het geweldige PR zou
zijn als Nederland in een permante oranjegekte zou verkeren, denk dus
aan WK-tafrelen, maar dan in de 17de eeuw.

Ze besloten dus om **de kleur oranje keihard te gaan promoten**.

Hoe dan? Bestond de vuvuzela toen al?

De koninklijke familie kende nog geen vuvuzela's of wuppies inzet-
ten, maar dat hield ze niet tegen om de kleur oranje te gaan versprei-
den. Niet alleen lieten alle vier hun dochters een kasteel bouwen met

namen als Oranjewoud, ze schilderden deze gebouwen ook nog eens compleet oranje.

Ook lieten ze in al hun paleistuinen sinaasappelboompjes planten.

En dat was nog niet alles, als de gelegenheid om een cadeautje vroeg, moest dat uiteraard ook een oranje cadeautje worden, zoals marmelade of oranje likeur.

De familie van Oranje kleurde de Nederlanden oranje en de Nederlandse bevolking deed vrolijk mee met deze trend.

Voor de gewone Nederlander in de zeventiende eeuw waren sinaasappels vrij prijzig, maar daar hadden ze snel wat op bedacht. In de zeventiende eeuw was Nederland namelijk **wereldwijd de grootste verbouwer van wortels**.

Om te vieren dat de familie van Oranje aan de macht gekomen was en om leuk mee te doen met de oranjehype bedachten de wortelboeren wat beters dan het koningslied. Zo besloten ze heel patriottisch om alleen nog maar oranje wortels te gaan verbouwen.

Dat **oranje wortels ook nog beter smaakten** en in tegenstelling tot de paarse niet voor vlekken zorgden was natuurlijk ook mooi meegenomen.

Hierdoor werden de paarse en witte wortels steeds schaarser en de oranje wortel domineerde de groentemarkt. Door de Nederlandse handelsgeest werd de wortel een **wereldwijd promotie-instrument** voor Nederland en vooral voor de familie van Oranje, de voorouders van ons huidige koningshuis.

Ben je niet zo koningsgezind?

Denk de volgende keer dat je wortels eet dan even na over het statement wat je met de avondeten wil maken. De paarse en witte wortels beleven tegenwoordig een comeback, dus zijn zeker het overwegen waard als je er republikeinse ideeën op nahoudt.

Bron: <https://www.culy.nl/inspiratie/waarom-zijn-wortels-oranje/>

Viering 80 jaar bevrijding dag te laat en in verkeerde provincie gestart?

Op 12 september 2024 ging de herdenking en viering van 80 jaar vrijheid officieel van start. In het Zuid-Limburgse Mesch woonden koning Willem-Alexander en koningin Máxima de aanvang bij van het nationaal lustrumjaar vol herdenkingen en vieringen. Op die dag in 1944 betraden de eerste Amerikaanse troepen het Nederlands territorium en bevrijdden het dorp. Tien hoogbejaarde Amerikaanse veteranen waren die regenachtige middag tachtig jaar later aanwezig.

Er is altijd veel discussie geweest over de vraag welke gemeente in Nederland als eerste is bevrijd. In 1969 leek het erop dat niet Mesch maar Noorbeek de primeur had gehad, toen koningin Juliana aldaar een bevrijdingsmonument onthulde. In 1980 hield historicus prof. Loe de Jong het in deel 10a van *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog* op Noorbeek en het nabij gelegen Mheer, en in 1984 werd ineens Laag Caestert genoemd.

In zijn mooie blog *Bevrijders aan de grens. Over plekken van hoopvol herinneren*, die uiteraard op 12 september verscheen, concludeerde historicus en NIOD senior-onderzoeker prof. Kees Ribbens, dat die vier verschillende plekken, die inmiddels deel uitmaken van de Zuid-Limburgse fusiegemeente Eijsden-Margraten, alle vier gekoppeld kunnen worden aan het begin van de bevrijding, het begin van de ‘waterscheiding tussen vrijheid en onvrijheid, tussen onmacht en hoop’. Alle vier weerspiegelen volgens hem het gevoel en de ontroering van ‘de toekomst begon hier’. Desalniettemin pleitte Ribbens voor vervolgonderzoek van feiten, interpretaties, fenomenen en de dynamiek daartussen.¹

Koninklijke Verzamelingen

In het kader van mijn lopende onderzoek naar oud-minister van Buitenlandse Zaken en Minister van Staat mr. E.N. van Kleffens, dat in de toekomst zal resulteren in de biografie *Zoon van Friesland, man van de wereld: mr. E.N. van Kleffens (1894-1983)* heb ik de afgelopen maanden onderzoek verricht in de particuliere archieven van koningin Wilhelmina, koningin Juliana en prins Bernhard. Deze archieven maken deel uit van de Koninklijke Verzamelingen en zijn, na verruiming van de openbaarheidstermijn door koning Willem-Alexander, na toestemming te raadplegen in het Koninklijk Huisarchief bij Paleis Noordeinde in Den Haag. Genoemde archieven bevatten een schat aan nieuw materiaal, zoals bijvoorbeeld over de bevrijding van Nederland.

Zo trof ik onder meer in het particulier archief van koningin Juliana een brief aan die Bernhard op de ochtend van 12 september 1944 schreef aan *Moeder* (koningin Wilhelmina) en *Lula* (prinses Juliana) vanuit een tentenkamp in België tussen Diest en het Albertkanaal.² De nacht ervoor was hij helemaal ‘krom gevoren’ want door de haast van het oprukken van de geallieerde troepen na D-Day waren de prins en zijn staf ‘alle warme dingen vergeten’ en het had vijf graden gevoren. Bernhard, die kort daarvoor was benoemd tot Bevelhebber van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten, beschreef in de brief onder meer zijn oponthoud in Brussel (twee nachten), waar een van de drie jeeps waarover zij beschikten, was gestolen, maar zijn commando’s erin slaagden een andere jeep ‘terug te vinden’ en zelfs een Belgische jeep te rekwireren. Bernhard schreef dat hij voortdurend bezig was met telegrammen te versturen en te ontvangen, en hij klaagde over de kleinere groepen van het verzet die geen orders wilden aannemen van grotere organisaties ‘en dergelijke onzin’. Daarover wilde hij die middag iets aan het verzet zeggen via Radio Brussel, wat door Radio Oranje heruitgezonden zou worden. Het was lastig geweest de tekst zo te formuleren dat het veilig was, stelde de prins, maar dat was hem uiteindelijk gelukt.

Bergeijk

De prins berichtte de koningin en zijn vrouw dat hij vermoedde dat ‘als we naar Nederland gaan, het heel gauw zou gaan met de bevrijding – ik reken ongeveer 24 uren’ [daarboven schreef hij ‘Zeer geheim’; onderstrepingen P.B, MR], behalve het opruimen van achtergebleven Duitse verzetshaarden. Hij was heel tevreden over de Irene Brigade, die bij het kanaal tegenover eenheden van de Nederlandse SS stond en die hij twee keer had gezien. Bernhard hoopte dat het vechten in Nederland niet lang zou duren en er weinig burgerslachtoffers zouden zijn.

Maar dan komt het: die middag (12 september 1944) zou volgens Bernhard een marechaussee uit de eerste vrije plaats in Nederland bij hem langskomen, te weten Bergeijk (mijn onderstreping, MR). Tot dat moment waren er alleen nog maar patrouilles tot Valkenswaard geweest en ze zouden voor enkele dagen niet verder gaan, ‘om de zaak in het grootst op touw te zetten. Dit is volkomen geheim.’ De prins verwijst hier naar operatie Market Garden, die vijf dagen later zou starten, maar op een grote mislukking uitliep. De brief eindigde met de zin

Heel, heel veel liefs en zoenen voor jullie beiden, van de arme stijf gevoren Pappie te velde.

De bevelhebber van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten, prins Bernhard, schrijft dus op 12 september 1944 dat Bergeijk de eerste vrije plaats in Nederland is. Maar Bergeijk ligt in het zuiden van de provincie Noord-Brabant, in de regio de Kempen, en niet in Zuid-Limburg. Nader onderzoek via internet leert dat er in Bergeijk een lokaal monument ‘Bergeijk Poort der Bevrijding’ bestaat, waarvan de tekst op de gedenksteen luidt:

“Op 11 september 1944 zette hier de eerste geallieerde verkenningseenheid – het Second Household Cavalry Regiment- voet op Nederlandse bodem. 17 September volgde de doorstoot in het kader van Market Garden. Van 20 op 21 september kwam de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene langs deze poort terug in het vaderland.³

De bekende website TacesOfWar.nl weet zelfs te melden dat het eerste contact plaatsvond tussen de Britse commandant van de verkenningseenheid Sir Rupert Buchanan-Jardine en de eerste Nederlander Jef Theuws uit Bergeijk.⁴

Met deze belangrijke vondst van een brief van de bevelhebber van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten prins Bernhard van 12 september 1944 aan koningin Wilhelmina en prinses Juliana uit de Koninklijke Verzamelingen, verschuift de historische blik dus van het zuiden van Limburg naar het zuiden van Noord-Brabant en van Amerikaanse militairen die op 12 september 1944 voet op Nederlandse bodem zetten, naar een Britse verkenningseenheid die dat al op 11 september 1944, een dag eerder, deed.

Zou het kunnen zijn dat de nationale viering van 80 jaar bevrijding op 12 september 2024 een dag te laat is gestart en koning Willem-Alexander en koningin Máxima in de verkeerde provincie waren? Intrigerend.

Voetnoot:

1. *Zie: <https://www.niod.nl/blog/bevrijders-aan-de-grens-over-plekken-van-hoopvol-herinneren> (geraadpleegd 13/9/2024).*
2. *Koninklijke Verzamelingen, Den Haag, archief Juliana, koningin der Nederlanden, prinses van Oranje-Nassau (1909-2004), inv.nr. A52, nr. 409, Bernhard aan Juliana en Wilhelmina 12/9/1944 (briefnr. 64).*
3. *<https://www.4en5mei.nl/oorlogsmonumenten/zoeken/794/bergeijk-poort-der-bevrijding> (geraadpleegd 11/9/2024).*
4. *<https://www.tracesofwar.nl/sights/4649/Monument-Poort-der-Bevrijding-Bergeijk.htm> (geraadpleegd 11/9/2024).*

Bron: <https://historiek.net/viering-80-jaar-bevrijding-dag-te-laet-en-in-verkeerde-provincie-gestart/167664/>

**Er zijn tal van woorden die bij elkaar horen.
Denk maar aan huren en verhuren of kopen en verkopen.**

Er zijn meer dan 1000 woorden die met het voorvoegsel ver beginnen. Het wordt anders als je bepaalde woorden dan met VER loslaat.

Veracht / niet geacht	Acht / een getal
Veraf / op grote afstand	Af / aanduiding van verwijdering
Verarmen / armer worden	Armen / ledematen
Verassen / cremeren	Assen / plaats in Drenthe
Verbaal / mondeling	Baal / een dichtgenaaide zak (een baal hooi)
Verbazen / bevreemden	Bazen / de baas spelen
Verbeiden / afwachten	Beiden / wachten
Verbergen / verstoppem	Bergen / grote hoeveelheid ergens bewaren
Verblikken / onbewogen	Blikken / kijken (oogopslag)
Verdagen / uitstellen	Dagen / aanbreken
Verdoen / verspillen	Doen / zich wijden aan
Verdrijven / verjagen	Drijven / heel erg nat zijn
Vergaan / verteren	Gaan / vertrekken
Verhalen / vertellen	Halen / naar zich toe trekken
Verhoeden / voorkomen	Hoeden / hoofddeksels
Verkassen / verhuizen	Kassen / glazen huizen waar planten worden geteeld
Verkoren / verkozen	koren / een graansoort

Ingezonden door:
K.J. de Poel

**Keteloorlog (8 oktober 1784) –
Er werd slechts een soepketel geraakt...
Ook wel bekend als de Marmietenoorlog**

Op 8 oktober 1784 vond een zeer kort gevecht plaats tussen de legers van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en de Habsburgse monarchie. Volgens de overlevering zou er slechts één schot zijn gelost en werd alleen een soepketel geraakt op een Oostenrijks schip. Daarom noemt men deze korte oorlog spottend Keteloorlog.

De Keteloorlog wordt ook wel de Marmietenoorlog genoemd. Marmiet is namelijk een ander woord voor een (koperen) ketel of kookpan.

De Keteloorlog was een langetermijngevolg van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648). De Noordelijke Nederlanden vormden al tijdens die oorlog een eigen Republiek, de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden (1588-1795). De Zuidelijke Nederlanden bleven in Spaanse handen en kwamen na de Spaanse Successieoorlog (1701-1713) met de Vrede van Utrecht (11 april 1713) in handen van de Habsburgse Oostenrijkers.

Oorzaken van de Keteloorlog

De twee belangrijkste oorzaken van de Keteloorlog gingen over de blokkade van de Schelde en Oostenrijkse territoriale aanspraken. Mogelijk speelden, als derde factor, ook wraakgevoelens een rol vanwege een actie van de patriotten.

Al tijdens De Opstand, maar ook na de Vrede van Münster (1648) sloten de Noordelijke Nederlanden de Schelde af. Hiermee frustrerden ze de handel naar met name Antwerpen en Gent. De blokkade had effect: de havens in de Noordelijke Nederlanden, met name Amsterdam, profiteerden in de zeventiende eeuw optimaal van de economische

barrière die ze opwierpen door de Schelde af te sluiten.

Naast deze irritatie maakte Jozef II (1741-1790), keizer van het Heilige Rooms Rijk en Habsburgs monarch, territoriale aanspraken op Maas-tricht.

En vermoedelijk wilde Jozef II – de Keteloorlog vond plaats tijdens de Patriottentijd – wraak nemen op de Noord-Nederlandse Patriotten. Deze hadden zijn achterneef Lodewijk Ernst van Brunswijk-Lüneburg-Bevern (1718-1788), ook wel bekend als de Hertog van Brunswijk of ‘De Dikke Hertog’, in augustus 1784 uit zijn militaire en politieke functies gezet. Dit vanwege zijn banden met stadhouder Willem V en connecties met de Oostenrijkse keizer. Op 14 oktober 1784 – na de Keteloorlog dus – moest De Dikke Hertog de garnizoensstad ‘s-Hertogenbosch en de Republiek verlaten. Hij werd het land uitgezet.

Verloop van de Keteloorlog en daarna...

Op 6 oktober 1784 stuurde Jozef II drie schepen vanuit Antwerpen de Schelde op. De Zeeuwse schoener ‘*Den Dolphyn*’, dat bij het Fort Lillo voor anker lag, loste echter een doelgericht schot waarmee een ketel op het dek van een van de Oostenrijkse schepen, de ‘*Le Louis*’, geraakt werd. Het Oostenrijkse schip gaf zich hierna over aan de Zeeuwen. Voor de zekerheid formeerde de Republiek, met steun van Frankrijk, een legertje onder leiding van de prins Frederik van Salm (1745-1794), maar tot een oorlog kwam het niet. Door Franse bemiddeling kwam op 8 november 1785 het Verdrag van Fontainebleau tot stand. Deze voorzag in enkele gebiedsuitwisselingen tussen de Republiek en de Oostenrijks-Habsburgse Zuidelijke Nederlanden. Verder betaalden de Republiek der Verenigde Nederlanden en Frankrijk een gezamenlijke schadevergoeding van 9.500.000 florijnen aan Jozef II. De blokkade van de Schelde, zoals eerder was vastgelegd bij de Vrede van Münster, werd echter tot teleurstelling van Jozef II en de Zuidelijke Nederlanden niet officieel teniet gedaan.

Bron: <https://historiek.net/keteloorlog-marmietenoorlog-1784/75612/>

Woordzoeker oktober-november 2024

H	M	M	D	N	A	U	T	A	M	E	K	R	A	H
O	A	E	W	I	T	T	E	R	H	O	L	T	A	N
V	T	U	V	A	M	E	K	K	I	L	F	K	B	A
I	T	L	H	O	R	E	N	B	E	R	G	A	R	N
U	Y	E	S	D	H	T	O	O	R	N	S	T	R	A
S	E	N	N	C	I	D	P	C	V	G	R	I	T	M
V	D	A	S	M	H	E	A	P	E	A	E	N	H	L
A	K	L	T	T	D	O	G	O	R	E	M	E	U	A
N	S	I	E	T	S	K	E	B	D	L	M	I	I	T
D	N	E	E	V	R	E	D	N	A	V	E	R	S	S
O	IJ	U	G	K	E	L	I	A	M	K	R	T	I	P
N	W	K	S	N	IJ	D	B	R	R	A	G	A	N	I
G	L	I	T	E	E	E	O	O	D	E	K	C	G	E
E	O	G	R	H	M	R	T	•	E	N	N	E	A	T
N	B	N	A	J	S	A	A	L	K	R	A	D	R	A

M.m.v. Woordzoekerfabriek.nl

Beste puzzelaarsters en puzzelaars,

Een kleine uitleg, bij deze Woordzoeker, lijkt mij wel op zijn plaats. De woorden, in de vijf kolommen, staan verstopt in de puzzel, zowel horizontaal, verticaal, maar ook diagonaal.

Eveneens staan er woorden die u van achteren naar voren moet lezen. Heeft u ze allemaal gevonden, en doorgestreept, dan houdt u een aantal letters over die, van *links boven* naar *rechts onder* achter elkaar gezet, de oplossing vormen.

Ode aan thuiszorg-engelen.

Begint de dag nog maar net te krieken,
dan dalen op snelle engelenwieken,
de thuiszorg-engelen in ons buurtje neer
wat voor dag het mag wezen ..... ze zijn er weer!

Draai ik me nog eens om in m'n bed,
zij bestormen al de seniorenflat!
en met een monter woord of gebaar
staan ze altijd voor iedereen klaar!

Dag mevrouw Janssen, wat zit u te gapen,
hebt u niet zo goed geslapen?
Zo, eerst maar even de steunkousen aan,
dan kunt u weer een beetje lopen en staan!

Goedemorgen, meneer van Dalen, eerst uw pillen,
voordat meneer Parkinson uw handen laat trillen!
Met raad en daad staan zij paraat,
Voor iedereen in het flat en in de straat!

Dag meneer Smit, laat ik nou weer niet vergeten,
om eventjes uw bloeddruk te meten!
Hebt u trouwens uw plaspil al op?
Doen hoor, anders loopt de druk te veel op!

En mevrouw van der Linden,
hebt u uw bloedverdunners kunnen vinden?
Die thuiszorg-engelen willen er echt voor gaan,
en gewoon ...helemaal niet .... een zware baan!

Auteur: Kees van Baardewijk

Ingezonden door Sietske Witterholt

Computer Vragende Wijs (227) okt.- nov. 2024

Ik kreeg deze keer veel respons op het artikel ‘Computer Vragende Wijs 226’, van september 2024; over de Sabbatvieringen; hartelijk dank daarvoor!

Er waren verschillende opmerkingen, en vragen over het vierde gebod, die ik, naar mijn idee, niet goed kon beantwoorden.

Één lid schreef mij, of ik niet te veel uit de pas dreigde te lopen t.o.v. de eerdere bedoeling van ‘Computer Vragende Wijs’.

Ja, zeker, het is mij allemaal wat over de schoenen gaan lopen, omdat ik niet verwacht had zoveel verschillende, diepgravende, vragen te ontvangen.

Om deskundige antwoorden te krijgen, hebben wij een predikant bereid gevonden om ons behulpzaam te zijn, waarvoor wij hem zeer dankbaar zijn. Over deze ondersteuning geven wij hem nu graag het woord.

.....
De vraag is altijd geweest: Wat is werken? Daar zijn dus talloze regeltjes voor bedacht, maar die missen, mijn inziens, eigenlijk altijd het punt.

Die dag moeten mensen vrij zijn!

Geen verplichtingen en opdrachten om uit te voeren.

Een mens is namelijk meer dan een machine!

Jezus legt daarom in de voorbeelden van C.V.W. 226 de vinger bij die zere plek. Het betrof hier dan het eten van korenaren, genezen van een zieke en het redden van een schaap, *op de Sabbat!*

Als je niemand anders kwaad doet, of tot iets verplicht, dan mag je van alles wel!

Doe het goede, voor mens en dier ... Het **gebod van de liefde** is de basis van alle geboden, in mijn ogen.

Als je zelf kiest voor wel, of niet iets doen op de sabbat, is dat jouw vrijheid, als je de anderen maar met rust laat en geen aanstoot geeft.

.....
Wat nauw aansluit bij bovenstaande uitleg is: De **hoofdsom**, die Jezus ons geleerd heeft in Matteüs 22:37 – 40: ‘Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand.

Dat is het grootste en eerste gebod. Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf.

Deze twee geboden zijn de grondslag van **alles** wat er in de Wet en de Profeten staat.’

Graag tot de volgende keer!

Arend Schoenmaker

7 redenen waarom je wekelijks onder je bed moet stofzuigen

Stofnesten zijn slecht voor je gezondheid

Gepubliceerd 26 februari 2024 Bijgewerkt 26 augustus 2024

Het vervelendste klusje in de slaapkamer is misschien wel stofzuigen onder het bed. Zeven redenen waarom je wekelijks goed moet stofzuigen onder het bed.

Het is vaak lastig om er goed bij te komen, waardoor mensen daar vaak maar half schoonmaken of die plek zelfs helemaal overslaan. Dat is niet verstandig, want stofnesten onder je bed kunnen serieuze gevolgen hebben voor je gezondheid.

Hoe komt het toch dat al het stof zich lijkt te verzamelen onder je bed? Dat komt omdat stof deels van je (gedragen) kleding afkomt en het bed vaak ook een grote bron van stof is. Verder ontstaan er door luchtstromen in huis stofvlokken, die onderweg steeds meer stof oppikken. Dit hoopt zich vervolgens op, op een plek waar het stof weinig last heeft van luchtstromen of mensen. Onder je bed bijvoorbeeld.

Waar bestaan stofnesten uit?

Onder je bed hopen zich niet alleen stof, huidschilfers (ook die van eventuele huisdieren) en haren op. In die stofnesten zitten ook pollen, bacteriën, schimmelsporen, dode insecten en uitwerpselen van huisstofmijt. En dat lig jij 's nachts allemaal in te ademen... Die viezigheid slaat op je luchtwegen, ook als je helemaal geen last van allergieën hebt. Regelmatig schoonmaken is dus echt noodzaak. En ben je allergisch aangelegd, dan is het extra belangrijk om je slaapkamer zo goed mogelijk stofvrij te houden. Want je kunt echt last krijgen van die stofwolken onder het bed:

1. Stofnesten triggeren allergieën

Stof staat bekend als een trigger voor allergieën. Het bevat pollen, huisstofmijt en andere allergenen die allergische reacties kunnen veroorzaken. Door regelmatig schoon te maken onder je bed, verklein je de kans op allergische klachten zoals niezen, hoesten, een loopneus en benauwdheid.

2. Astma en andere luchtwegaandoeningen verergeren

Bij mensen met astma kan het inademen van stof een astmaaanval uitlokken. Maar ook voor mensen met andere

luchtwegaandoeningen is het niet goed. Wat begint met onschuldig lijkende klachten als prikkeling van de luchtwegen, niezen en hoesten, kan overgaan in ernstiger en chronische klachten als bronchitis, benauwdheid, of een verminderde longcapaciteit.

3. **Huisstofmijt tiert welig onder je bed**

Onderzoek heeft aangetoond dat stofnesten onder het bed vaak een ideale omgeving vormen voor huisstofmijten. Deze microscopisch kleine beestjes voeden zich met huidschilfers en gedijen goed in een stoffige omgeving. Hun uitwerpselen kunnen allergieën veroorzaken en astmasymptomen verergeren.

4. **Schimmels gedijen er goed**

Stofwolken onder je bed kunnen ook schimmelmicrobiële groei bevorderen. Schimmels gedijen goed in een vochtige en donkere omgeving. Wanneer stof zich ophoopt, kan dit vocht vasthouden en de groei van schimmelsporen stimuleren. Blootstelling aan schimmels kan leiden tot ademhalingsproblemen, huidirritatie en allergische reacties.

5. **Je slaapt slechter**

Een schone en opgeruimde slaapkamer draagt bij aan een goede nachtrust. Het inademen van stof tijdens het slapen kan leiden tot een verstopte neus, hoestbuien of zelfs snurken. En dat tast je slaapkwaliteit aan.

6. **Slechte luchtkwaliteit is ongezond**

Stofnesten onder je bed dragen bij aan een slechte luchtkwaliteit in de slaapkamer. Dit zorgt weer voor benauwdheid, vermoeidheid en hoofdpijn. Door regelmatig schoon te maken onder je bed, kun je de luchtkwaliteit verbeteren en zo bijdragen aan een gezondere slaapomgeving.

7. **Stof geeft stress**

Een rommelige en stoffige slaapkamer kan stress veroorzaken en een negatieve invloed hebben op je geestelijke gezondheid. Een schone en opgeruimde omgeving daarentegen kan bijdragen aan een ontspannen sfeer, wat essentieel is voor een goede nachtrust en algemeen welzijn.

Hoe vaak moet je stofzuigen onder je bed?

Stofzuig de slaapkamer minimaal wekelijks, als het kan vaker – en neem meteen de rest van het huis mee, want stof waait makkelijk van de ene ruimte naar de andere. Als je huisdieren hebt of last hebt van allergieën is het zaak zeker twee keer per week even het stof onder het bed vandaan te halen. Stofzuig niet alleen de vloer, maar ook

gestoffeerd meubilair. En vergeet die verraderlijke naden en kieren bij plinten en kozijnen niet. Gebruik een goede stofzuiger met een dubbellaagse microfilter zak of HEPA-filter. Je bent het meest effectief tegen stof als je ook overal een doekje overheen haalt. Verschoon je bed voordat je gaat afstoffen, want er komt heel wat stof vrij als je je lakens vervangt. Zorg verder altijd voor een goed geventileerde kamer om schimmels maar ook huisstofmijt minder kans te geven. Regelmatig luchten dus. Laat je dekbed en kussens ook om de paar dagen buiten luchten. Het is even wat werk, maar dan heb je wél een gezondere slaapomgeving.

Tips voor schoonmaken onder je bed:

- De makkelijkste manier om het stof onder het bed weg te halen is door een robotstofzuiger aan het werk te zetten. Dat scheelt een hoop gebuk.
- Er zijn deelbare bedden die je gemakkelijk uit elkaar kunt schuiven om eronder te stofzuigen.
- Er bestaan zogenoemde toy blockers. Dit zijn schotten die je normaliter onder een bank plaatst waardoor er geen speelgoed onder verdwijnt. Deze schotten kun je ook onder een laag bed plaatsen als 'dust blockers'. Dit scheelt enorm in de verzameling stof onder je bed.
- Een ouderwetse uitschuifbare plumeau is ideaal om stof te verwijderen als je er met de stofzuiger niet bij kunt komen, bijvoorbeeld omdat het bed te laag is. Geen plumeau? Met een föhn blaas je het stof richting een plek waar je wél goed bij kunt.
- Er zijn tegenwoordig stofzuigers met lampjes, waardoor je goed kunt zien of je alle stof meepakt. Je kunt natuurlijk ook je oude stofzuiger voorzien van een klein zaklampje of ledlampje.

Bron: <https://www.plusonline.nl/slappen/>

Wie krijgt het statiegeld als plastic flessen niet worden ingeleverd?

Stel dat je huisgenoot vier petflessen weggooit, dan verdwijnt er een euro in de prullenbak. Maar waar is die euro gebleven? Wie krijgt het niet-geclaimde statiegeld? En om hoeveel geld gaat dit precies?

Door Redactie QuestGepubliceerd op: 02/09/2024

Die euro is natuurlijk niet echt weg, want dat geld heb je bij het kopen van de flessen betaald aan de supermarkt. Toch wordt die niet rijker als jij je flessen kwijtraakt, want het statiegeld van de verkochte flessen gaat naar de producenten en importeurs van de flessen. Alleen voor de ingeleverde flessen moeten zij het geld geven aan de Stichting Retourverpakking Nederland (SRN). Die stichting keert het statiegeld weer uit aan de supermarkt, van wie jij je geld terug zou hebben gekregen. Kortom, het statiegeld voor niet-ingeleverde flessen blijft plakken bij de producent. Alleen als jij je flessen wel inlevert, maar vervolgens het bonnetje vergeet te geven aan de kassamedewerker, is het geld voor de supermarkt.

We leveren miljoenen flessen per jaar in

Maar over welke aantallen hebben we het dan? Nederlanders leveren jaarlijks zo'n drie miljard verpakkingen in voor het statiegeld. Sinds juli 2021 mogen naast grote frisdrankflessen ook halve liter flesjes ingeleverd worden. En dat leverde aardig wat op. Naast 660 miljoen grote plastic statiegeldflessen werden er vorig jaar namelijk 761 miljoen kleine exemplaren ingeleverd, blijkt uit cijfers van Verpact.

Statiegeld op kleine flesjes en blikjes

Het idee achter statiegeld is het terugdringen van zwerfafval. De financiële prikkel moet mensen motiveren hun flessen in te leveren, in plaats van ze achter te laten op plekken waar ze niet horen. En dat laatste gebeurt nog vaak. Het Recycling Netwerk Benelux meldt dat het zwerfafval in Nederland voor veertig procent bestaat uit plastic flesjes en blikjes.

Er wordt van alles gedaan om het aantal niet-ingeleverde blikjes en flesjes, terug te dringen. De invoering van statiegeld op blik bijvoorbeeld. Van 1 april 2023 tot 1 april 2024 zijn er maar liefst 1,3 miljard blikjes ingeleverd.

Miljoenen aan statiegeld

De afgelopen drie jaar lieten Nederlanders 374 miljoen euro aan statiegeld liggen. Soms wordt dat dus op straat gesmeten, maar een deel van die niet-ingeleverde verpakkingen ligt nog gewoon bij consumenten thuis. Of ze worden bij het restafval weggegooid. Zonde! Inleveren dus. En niet je bonnetje vergeten.

Bron: <https://www.quest.nl/maatschappij/economie/>

Beknopt verslag van de ledenbijeenkomst van de PCOB afdeling Groningen op woensdag, 9 oktober 2024 in de Mennozaal van de Doopsgezinde kerk aan de Oude Boteringestraat 33 te Groningen.

OPENING

De voorzitter, Sylvia Oosterhuis, heet de aanwezigen van harte welkom en zij laat duidelijk haar blijdschap tonen over de goede opkomst. Haar bemoediging en gebed is te lezen op de eerste en tweede pagina van deze Nieuwsbrief.

Hierna zingen wij, onder de bezielende leiding van pianist Eeuwe Zijlstra, Gezang 464.

De voorzitter verwelkomt Marieke Klement, coördinator communicatie van NEDMAG,

NEDMAG

Nedmag (NEDerlandse MAGnesia) is een in Veendam gevestigd bedrijf dat magnesiumzout wint in de provincie Groningen. Nedmag fabriceert magnesiumproducten op basis van het gewonnen zout. Nedmag is in Europa marktleider in de productie van Dead Burned Magnesia (DBM), dat is gecalcineerd magnesiumoxide of dus met hitte behandeld magnesiumhydroxide en dolomiet.

Geschiedenis van Nedmag

De oorsprong van Nedmag begon 250 miljoen jaar geleden, toen Noord-Nederland bedekt was door de Zechstein zee. De zee droogde op en het zout bleef achter. Met name in de regio Veendam verzamelden zich grote hoeveelheden hoog zuiver magnesiumzout.

Bij het boren naar aardgas stuitte Shell in Oost-Groningen eind jaren 60 op een diepte van ongeveer 2 km op zechsteinzout met veel magnesiumchloride. Na de eerste proefboringen in 1972 richtte Shell-Billiton en de NOM samen een bedrijf op onder de naam Billiton Refractories voor het winnen en verwerken ervan. Nadat in 1980 de concessie hier toe was gegund werd in 1981 begonnen met de productie. Nadat Shell-Billiton zich in 1994 uit het bedrijf terugtrok deed het Belgische Lhoist S.A. zijn intrede en veranderde de bedrijfsnaam in *Nedmag Industries Mining en Manufacturing BV*. Sinds 2017 is de naam gewijzigd in Nedmag BV.

Nedmag in het kort

Nedmag heeft één productielocatie, Veendam en twee winlocaties, Borgercompagnie en Tripscompagnie, in totaal 13 bronnen. 100 landen nemen de producten af bij Nedmag. Bij Nedmag werken 150 mensen en daarnaast zorgt Nedmag voor 600 banen in Noord-Nederland.

Winning en verwerking

Voor de winning van het magnesiumzout heeft Nedmag een zoutmijn van 1,5 km onder de grond ten zuiden van Tripscompagnie en ten westen van Borgercompagnie.

Middels zogeheten oplosmijnbouw wordt het zout gewonnen. Door een buis wordt water in de bodem geïnjecteerd om een magnesiumzoutlaag op een diepte van 1.500 tot 1.800 meter op te lossen. Het opgeloste zout wordt via een andere buis naar de oppervlakte gebracht. Deze pekkel wordt verder verwerkt in de fabriek in Veendam tot Dead Burned Magnesium. Als een van de weinige bedrijven kan Nedmag bij productie een zuiverheid van 99% garanderen.

Producten

Op basis van DBM fabriceert Nedmag de volgende producten:

- magnesiumchloride, voor waterbehandeling, mestverrijking, (vee) voeding en gezondheidstoepassingen.
- magnesiumoxide, voor vuurvaste steen in de staal- en cementindustrie
- magnesiumhydroxide, voor rookgasontzwaveling en afvalwaterneutralisatie
- calciumchloride, betonadditief, stabilisator, stofbinder, toevoeging in strooizout, bodemverbeteraar.

Markten en toepassingen

Terugwinning fosfaat, duurzaam pulp bleken, landbouw stikstofreductie, voeding en gezondheid, rookgasreiniging (o.a. op schepen), duurzame industriële toepassingen, veiligheid (o.a. gladheid bestrijding) en vuurvast gesteente voor hoogovens.

Stikstof

Stikstofreductie. Nedmag heeft een nieuw concept ontwikkeld om de stikstofemissie in de landbouw te verminderen. De oplossing: door

magnesiumzout toe te voegen aan drijfmest ontstaat struviet, een zeer effectieve meststof en rijke meststof. Struviet zorgt voor een langzamere opname van nutriënten, waardoor gewassen beter groeien. Daardoor is er minder emissie, minder stikstofuitstoot. Magnesium bindt stikstof en fosfaat tot struviet, waardoor 50% minder ammoniak wordt uitgestoten.

Eiwittransitie met zeewier

Van dierlijk naar plantaardig eiwit door cultivatie van zeewier: de EU wil jaarlijks 100 ton biomassa (hoofdzakelijk zeewier) gaan produceren voor menselijke consumptie zodat minder dierlijk eiwit hoeft te worden geproduceerd. Hierop heeft Nedmag ingespeeld door nu met een proef te starten waarbij zeewier in een zoutmengsel met magnesiumzout wordt gekweekt. Dit heeft een positief effect op de opbrengst en het eiwitgehalte.

Bodemdaling

Door de relatief lage druk in de cavernes (holtes) worden ze kleiner, waardoor er bodemdaling optreedt. De daling wordt gemeten met nauwkeurigheidswaterpassingen en satellietmetingen de bodemdalingskaart staat op de website www.nedmag.nl

Het waterschap past de waterpeilen aan om vernatting te voorkomen. Nedmag vergoedt Veendam, Midden-Groningen en het waterschap hun kosten die samenhangen met de bodemdaling. De schademeldingen worden afgehandeld door de onafhankelijke Landelijke Commissie Mijnbouwschade.

Energietransitie

De energieslurpers zijn in het Noorden verspreid over een groot gebied. Nedmag is gevraagd de regionale energietransitie voor Oost en Midden Groningen voor te zitten. Nedmag test met groene waterstof experience. Ook onderzoekt zij het plaatsen van modulaire waterstof electrolyzers. Samen met de gemeente Veendam ontwikkelt Nedmag een warmtesysteem met de restwarmte van de ovens.

Logistiek en Transport

Nedmag beschikt bij haar fabriek in Veendam over eigen laad- en losfaciliteiten voor het af- en aanvoeren van goederen per spoor, over de

weg en via de binnenvaart. Nedmag beschikt daarnaast over eigen faciliteiten in de haven van Emden om ook bereikbaarheid overzee te hebben.

Lokale bijdrage

Nedmag ondersteunt vele lokale organisaties, het Nedmag fonds, op het gebied van educatie, cultuur, sport, leefbaarheid en duurzaamheid.

Omgevingscommunicatie

Nedmag wil een goede buur zijn, bij voorkeur met persoonlijk contact. Er worden informatiebijeenkomsten en rondleidingen georganiseerd. Ze sturen nieuwsbrieven naar omwonenden en houden hun website en Facebookpagina up-to-date.

TENSLOTTE

Sylvia bedankt Marieke Klement voor haar interessante en heldere presentatie en overhandigt haar een presentje. We sluiten deze boeiende en leerzame middag af met het zingen van Gezang 465: 1, 4 en 5. Daarna gaat Sylvia voor in dankgebed.

De voorzitter wenst ons welthuis en tot ziens op de volgende ledenbijeenkomst.

DE VOLGENDE ledenbijeenkomst is op **woensdag, 13 november 2024** om 14:30 uur in de Mennozaal. Spreker is dan een oude bekende, namelijk Mathieu de Greef met als onderwerp: “Belang van bewegen, deel II”. Mathieu was tijdens de eerste ontmoeting in februari zo enthousiast aan het vertellen en vragen beantwoorden, dat hij maar de helft van zijn boeiende verhaal heeft kunnen presenteren. Als u deel I hebt bijgewoond, wilt u deel II natuurlijk niet missen. Voor u die deel I heeft gemist, is deel II dubbel interessant.

NOG EVEN HET VOLGENDE

Eeuwe Zijlstra maakt ons erop attent dat hij orgelreizen organiseert. Kerken en orgels in de directe omgeving, maar ook verder weg in Nederland of het buitenland worden bezocht. Wij kunnen dan luisteren naar orgelmuziek.

Voor meer informatie kunt u bellen met 06 -11 35 22 22 of 050-3600 050, of via een mailtje naar info@eeuwezijlstra.nl

Bert M. Tobi

Historische herkomst van ‘het doel heiligt de middelen’

Van een leugentje om bestwil tot een politiek besluit dat betrekking heeft op een grote bevolking. Wanneer verregaande middelen ingezet worden om een goed doel te bereiken wordt vaak het spreekwoord "het doel heiligt de middelen" gebruikt. Meestal gaat het hierbij om een doel dat vooral in de ogen van de gebruiker van het spreekwoord als goed of nuttig wordt beschouwd, maar in twijfel getrokken kan worden door anderen. De uitspraak wordt vaak toegeschreven aan de politieke filosoof Niccolò Machiavelli, maar heeft hij deze uitspraak eigenlijk wel gedaan?

Eerste gebruik

Het spreekwoord kwam al voor in de oudheid, maar het is onbekend wie precies de eerste was die het spreekwoord beschreef. Destijds bestonden er namelijk al verschillende bewoordingen in het Latijn. Een voorbeeld hiervan is de bewoording van de Romeinse dichter Horatius. In zijn *Epistulae* schreef hij: “*qui vult finem, vult et media*”: wie een doel wil, wil de middelen (om dat te bereiken). Een andere grote Romeinse dichter, Ovidius, gebruikte de woorden “*exitus ācta probat*” in zijn *Heroides*. De vertaling hiervan luidt: het succes of de uitkomst rechtvaardigt de daden. Het is onduidelijk of Ovidius met deze woorden dezelfde betekenis in gedachte had als hoe wij dit spreekwoord nu gebruiken.

Machiavelli en *Il Principe*

Ondanks dat het spreekwoord dus al langer in verschillende vormen bestond, wordt het tegenwoordig vooral geassocieerd met de ideeënleer van Niccolò Machiavelli (1469-1527). In zijn boek *Il Principe*, 'de Vorst' of 'de Heerser', raadde hij machthebbers namelijk aan slechts één doel na te streven: het verwerven, vergroten en behouden van macht. Om dit doel te bereiken was volgens hem alles geoorloofd. Door heel het boek doet Machiavelli uitspraken over het belang van het behoud van de staat en de rechtvaardiging hiervan.

Maar in tegenstelling tot wat veel mensen denken, heeft Machiavelli het precieze spreekwoord nooit gebruikt. Wel schreef hij een vergelijkbare stelling: “Een belastende daad dient haar excuus te vinden in haar resultaat. En als dat resultaat goed is, dan zal ook het excuus goed zijn.” Deze uitspraak is echter niet terug te vinden in *Il Principe*, maar in het omvangrijkere werk *Discorsi*, of *Verhandelingen over de eerste tien boeken van Titus Livius*, waarin Machiavelli zijn politieke filosofie uiteenzette.

Reputatie

Het gezegde is in de loop der tijd symbool komen te staan voor opportunistische politiek. Het wordt vaak als motto toegeschreven aan strenge of zelfs wrede politici. Otto von Bismarck, de eerste Duitse bondskanselier die bekendstaat om zijn beleid van *Realpolitik*, wordt bijvoorbeeld geassocieerd met de uitspraak, omdat hij oorlogvoering gebruikte om van Duitsland een sterke eenheidsstaat te maken. In de 19e eeuw werd het spreekwoord daarbij vaak in verband gebracht met missionarissen van de jezuïetenorde, die ook verregaande middelen gebruikten om mensen te bekeren tot het katholicisme.

Bron: <https://isgeschiedenis.nl/reportage/historische-herkomst-van-het-doel-heiligde-middelen>

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING DE MEERWAARDE

Alleen begrafenissen / geen crematies

Uw uitvaartbegeleider vanaf
het overlijden van uw dierbare!

Douwe Jan Moesker

Het verzorgingsgebied is Groningen, Drenthe en op verzoek elders.

Belangrijk: Wij verzorgen de begrafenis ongeacht waar u verzekerd bent!

Maak vrijblijvend een afspraak voor o.a. het laatste wensenformulier

Nu regelen geeft rust!

www.de-meerwaarde.nl
uitvaart@de-meerwaarde.nl

Melden bij overlijden 06-54248024 | 24h

Zonder visie stevent Nederland af op een grijze ramp Als het kabinet Schoof geen visie ontwikkelt op de vergrijzing van de samenleving, stevent Nederland af op een grijze crisis.

Planbureaus CPB, SCP en PBL en economen als Marieke Blom waarschuwen voor het crisismanagement van het kabinet Schoof. Noch in het coalitieakkoord, noch in het regeerprogramma en al evenmin in de vandaag gepresenteerde Miljoenennota laat het kabinet zien hoe de uitdagingen van de grijzere samenleving worden aangepakt: zorg, wonen en inkomen.

Crisis

Economen als Marieke Blom waarschuwen voor het crisismanagement van het kabinet Schoof: met korte klappen crisissituaties te lijf gaan, zonder gestructureerde aanpak die crises te voorkomen. Hoe een grijze crisis eruitziet, laat zich niet moeilijk raden. Ouderen die zijn aangewezen op hulp van derden, kunnen die hulp niet krijgen, wat kan leiden tot grote problemen. Dat bleek al bij het begin van de coronacrisis toen door gebrek aan personeel ouderen in bed moesten, blijven zonder de noodzakelijke verzorging.

De Seniorencoalitie meent dat zonder samenhangend beleid op de gebieden zorg, wonen en inkomen over tien tot twintig jaar de problemen totaal uit de hand lopen. Maar deze crisis is niet te bestrijden met korte klappen, alleen met een jarenlang consistent beleid. De zorg zal moeten komen van professionals. Maar ook van mantelzorgers die steeds meer taken uit moeten voeren. Dan moet er nu al op een gestructureerde en brede scholing van die mantelzorgers worden begonnen. Ook moet duidelijk zijn waar die zorg nodig is en of vraag en aanbod regionaal goed op elkaar zijn aangesloten.

Netvlies

Hoewel het huidige kabinet net als het vorige inzet op bouw van geschikte woningen, blijft de realisering zeer onduidelijk. Daarbij is het de vraag of hier de afstemming van de te bouwen woningen en de noodzakelijke infrastructuur (arts, apotheek, winkels en vervoer) afdoende op het netvlies staat. Zo niet, dan wordt het zelfstandig blijven wonen ernstig bemoeilijkt.

Qua inkomen lijkt Den Haag veel te optimistisch over het nieuwe pensioenstelsel, waarin koopkracht juist niet wordt geborgd, terwijl het kabinet op dit gebied op zijn handen blijft zitten. Zonder een goed, stabiel en koopkrachtig inkomen wordt zelfstandigheid en bestaanszekerheid voor ouderen op termijn fundamenteel uitgehouden.

Tol betalen

Wat coalitie en kabinet nu drie keer in korte tijd presenteren is loszandbeleid, waarvoor Nederland en zeker de ouderen in Nederland op termijn de tol zullen betalen.

Bron: <https://anbo-pcob.nl/nieuws/>

Logeerhuis De Opstap voor ondersteuning mantelzorgers Vrijwilligers zijn welkom!

De Opstap is een gezellig logeerhuis in Groningen voor mensen die:

- Tijdelijk thuis geen beroep kunnen doen op een mantelzorger omdat die een adempauze nodig heeft of er even tussen uit wil.
- Na een opname in het ziekenhuis nog verder moeten herstellen en hierbij nog niet voldoende terug kunnen vallen op hun partner, familie, burens of vrienden

De mensen hebben een aangenaam tijdelijk verblijf en de mantelzorger heeft “even een adempauze”.

Mantelzorger en vrijwilliger aan het woord

“Wat ik als zeer plezierig ervaar is de sfeer in het huis. Iedereen helpt elkaar, bijvoorbeeld met het koken en samen boodschappen doen. Het is gewoon gezellig en warm in het huis.

Het is fijn dat mijn mantelzorger wordt ontlast van de zorg die ze me dagelijks geeft. Voor mij als vrijwilliger heeft het in ieder geval veel opgeleverd over hoe ik met levenszaken om ga en wat ik kan betekenen voor anderen. Wij zijn allebei zeer blij met dit logeerhuis”.

Er zijn een 30-tal vrijwilligers voor de roosterdiensten in de ochtend, de middag en de avond. Zij worden ondersteund door een coördinator. De vrijwilligers zorgen voor een goede sfeer en zijn het aanspreekpunt voor onze gasten; voor een praatje of gesprek, spelletje, wandeling of een andere wens.

Informatie en contact

Meer informatie op de website <https://www.deopstap050.nl> Neem gerust even contact op via de mail info@deopstap050.nl

U bereikt ons telefonisch op werkdagen maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 16.00 uur op het telefoonnummer 050 – 2041214.

Verzoeken voor een verblijf kunnen ook op het aanmeldnummer 06 – 21399347.

Wijzigingsformulier

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: .....

Woonplaats: .....

Lidnummer: .....

Bij verhuizing

Nieuw adres: .....

Postcode: .....

Woonplaats: .....

(bij verhuizing naar een andere woonplaats wordt u automatisch overgeschreven naar die afdeling)

Opzeggen lidmaatschap

Reden van opzegging:

.....

Opzeggen i.v.m. overlijden is per direct.

Datum overlijden: .....

De opzegging dient **vóór 1 december 2024** bij de ledenadministratie binnen te zijn.

Sturen naar:

PCOB, Berkenlaan 162, 9741 JT Groningen

E-mailen kan ook: [groningen@pcob50plus.nl](mailto: groningen@pcob50plus.nl)

Belastingservice en Rijbewijskeuring

- belastingservice invullen
- aanvragen en bezwaarschriften.,
- Kwijtschelding, aanvragen en wijzigen Toeslagen

Kosten hiervan max. € 15,00.

Begin 2024 – vooraf de invulperiode – wordt u gebeld door uw vaste invuller.

**Het kantoor aan de Siersteenlaan is vanaf
01 januari.2024 GESLOTEN.**

Rijbewijskeuring 75⁺

GOEDKOPE RIJBEWIJSKEURING SENIOREN.

Senioren, chauffeurs met rijbewijs C/D/E en overige automobilisten die voor verlenging van hun rijbewijs moeten worden gekeurd, kunnen hiervoor terecht bij de RijbewijskeuringsArts.

Voor informatie en een afspraak belt u naar het landelijke afsprakenbureau: 036-7200911. Zelf een datum reserveren kan via de website:

www.rijbewijskeuringsarts.nl

Tarieven (incl. BTW): 75+ B/E € 45,00 voor u als PCOB lid.

Voordat u naar de keuring gaat dient er eerst een Gezondheidsverklaring gekocht te worden. Deze is verkrijgbaar bij de gemeente of via internet op *mijnibr.nl* (inloggen met uw DigiD).

U beantwoordt de vragen en stuurt de Gezondheidsverklaring (al of niet digitaal) naar het CBR. Het kan een aantal weken duren voordat u de papieren die de arts moet invullen thuisgestuurd krijgt van het CBR (per post of via de mail).

De verwerking en beoordeling door het CBR kan enkele maanden in beslag nemen. Geadviseerd wordt om ruim van tevoren een afspraak te maken voor de keuring.

Adressen WIJ-teams (steun- en informatiepunt voor wonen, zorg en welzijn)

WIJ Beijum

(Beijum, Noorderhoogebrug en De Hunze / Van Starkenborgh en Witte Lam)

Melsemaheerd 2 9736 EN Groningen

T: 050 549 71 31 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijbeijum@wij.groningen.nl

Open: Maandag 10:00 –13:00 uur

Dinsdag 13:30 - 16:30 uur

Woensdag 09:00 - 12:00 uur

Donderdag 13:30 - 16:30 uur

Vrijdag 10:00 - 12:00 uur financieel spreekuur

WIJ Corpus den Hoorn

(Corpus den Hoorn, Hoornsewijken en Piccardthof.)

Paterswoldseweg 267 9728 AC Groningen

De ingang om de hoek aan de Laan van de Vrijheid bij Mennos Kookerij

T: 050 367 9120 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijcorpusdenhoorn@wij.groningen.nl

Open: Maandag /Woensdag/Vrijdag 09:00 - 13:00 uur

Dinsdag/Donderdag 09:00 - 17:00 uur

WIJ Hoogkerk

(Hoogkerk, Leegkerk, Gravenburg en De Buitenhof.)

De Verbetering 3 9744 DZ Groningen

T: 050 367 45 66

E: wijhoogkerk@wij.groningen.nl

Open: ma t/m vrij 09:00 – 17:00 uur

WIJ Rivierenbuurt

(Rivierenbuurt, Zeeheldenbuurt, Badstratenbuurt, Laanhuizen, Grunobuurt, Herewegbuurt, Oosterpoortbuurt en de Meeuwen)

Paterswoldseweg 267 9728 AC Groningen

De ingang om de hoek aan de Laan van de Vrijheid bij Mennos Kookerij

T: 050 367 9120 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijrivierenbuurt@wij.groningen.nl

Open: Maandag /Woensdag/Vrijdag 09:00 - 13:00 uur

Dinsdag/Donderdag 09:00 - 17:00 uur

WIJ Lewenborg

(Lewenborg, Drielanden, Noorddijk, Oosterhoogebrug, Harkstede, Klein Harkstede, Lageland, Meerstad, Ulgersmaborg, Ruischerbrug, Ruischerwaard, Euvelgunne, Roodehaan, Middelbert en Engelbert.)

Kajuit 4 9733 CA Groningen

T: 050 367 4002 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijlewenborg@wij.groningen.nl

Open: maandag en dinsdag 10:00—13:00 uur

WIJ Oosterparkwijk

(Oosterparkwijk en de Woonschepenhaven)

Heesterpoort 1 9713 KX Groningen

T 050 367 89 60 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E wijooosterparkwijk@wij.groningen.nl

Open: maandag t/m vrijdag 09:00-13:00 uur

Wij Schilderswijk/Centrum.

Contactgegevens

(Schildersbuurt, Noorderplantsoenbuurt, Oranjebuurt, Kostverloren, Hortusbuurt, A-Kwartier, Ebbingekwartier, Binnenstad en Binnenstad-Oost.)

Heesterpoort 1 9713 KX Groningen

T 050 367 72 02 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wij Schilderswijkcentrum@wij.groningen.nl

Open: maandag t/m vrijdag 09:00-13:00 uur

WIJ Selwerd

(Paddepoel, Tuinwijk en Selwerd)

Vensterschool, Eikenlaan 288-6 (begane grond) 9741 EW Groningen

T: 050 367 42 20 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur

E: wij selwerd@wij.groningen.nl

Open: maandagmorgen 09:00 - 13:00 uur

donderdagmiddag 13:00 - 17:00 uur

WIJ Vinkhuizen

(Vinkhuizen, De Held, Reitdiepwijk en Dorkwerd.)

Boraxstraat 2 (achterzijde MFC 't Vinkhuys) 9743 VP Groningen

T: 050 367 6303 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.

E: wijvinkhuizen@wij.groningen.nl

Open: maandag t/m vrijdag 09:00-17:00 uur

WIJ Korrewegwijk

(De Korrewegwijk, Tuindorp de Hoogte, Professorenbuurt, Cortingborg, Selwerderwijken, Indische buurten en De Hoogte)

Floresplein 19 9715 HH Groningen

T 050 367 40 06

E wijkorrewegwijk@wij.groningen.nl

Open: maandag t/m vrijdag 09:00-13:00 uur

Vrijdagmorgen 09:30 - 11:30 uur financieel spreekuur op af
spraak

WIJ De Wijert

(Helpman, Coendersborg, Villabuurt, De Linie / Europapark en De Wijert.)

Paterswoldseweg 267 9728 AC Groningen

De ingang om de hoek aan de Laan van de Vrijheid bij Mennos Kookerij

T: 050 367 91 20 maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur

E: wijdewijert@wij.groningen.nl

Open: Maandag /Woensdag/Vrijdag 09:00 - 13:00 uur

Dinsdag/Donderdag 09:00 - 17:00 uur

**Bestuur afdeling Groningen van de
ANBO-PCOB**

Voorzitter Sylvia Oosterhuis

 06 373 078 36

 sylvia.oosterhuis@gmail.com

Secretaris André Horenberg

Berkenlaan 162 9741 JT Groningen

 050 571 78 00

  groningen@pcob50plus.nl

Penningmeester Henk Steegstra

 06 553 607 38

 henk.steegstra@wxs.nl

Leden Andries Verdam

 06 142 121 02

 mattyandries.verdam@gmail.com

Contributie:

Voor alleenstaanden: € 37,50 per jaar

Voor echtparen: € 65,00 per jaar

Girorekening:

NL14 INGB 000531 0421

t.n.v. PCOB afd. Groningen

